

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 198/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., N., zastúpeného advokátkou JUDr. Z. H., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. NM-5 C 599/98-133 z 5. októbra 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. októbra 2011 doručená sťažnosť J. K., N. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. NM-5 C 599/98-133 z 5. októbra 2005.

Zo sťažnosti a z jej prílohy vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. NM 5 C 599/98 konal okresný súd o žalobe sťažovateľa o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k sporným nehnuteľnostiam. Sťažovateľ sťažnosťou podanou ústavnému súdu namieta, že od roku 2003, keď sa naposledy zúčastnil pojednávania v predmetnej veci, nemal možnosť sa k predmetu konania vyjadriť, a dokonca mu nebol doručený ani rozsudok vyhlásený okresným súdom 5. októbra 2005, takže v tejto spojitosti sťažovateľ namieta aj okolnosti, za ktorých predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť 29. novembra 2005. Sťažovateľ uviedol, že o právoplatnom skončení označeného konania sa dozvedel, až keď mu bolo doručené upovedomenie o začatí exekúcie sp. zn. Ex 9/06 spočívajúce v nútenom výkone exekučného titulu, ktorým bol práve napádaný rozsudok okresného súdu č. k. NM-5 C 599/98-133 z 5. októbra 2005.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Tým, že sa voči sťažovateľovi začala exekúcia na jeho majetok, napriek tomu, že mu nebolo riadne doručené rozhodnutie Okresného súdu Trenčín č. k. NM-5C 599/98-133, došlo k porušeniu sťažovateľových ústavných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na súdnu ochranu rozhodnutím Okresného súdu Trenčín č. k. NM-5C 599/98-133 zo dňa 05. 10. 2005 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky právoplatné rozhodnutie Okresného súdu Trenčín č. k. NM-5C 599/98-133 zrušuje.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania, ktorú je Okresný súd Trenčín povinný zaplatiť právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu bolo preskúmanie, či rozsudkom okresného súdu č. k. NM-5 C 599/98-133 z 5. októbra 2005 bolo porušené základné právo sťažovateľa zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v danom prípade navyše zastúpený kvalifikovanou právnu zástupkyňou. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení označeného základného práva iba v súvislosti s rozhodnutím okresného súdu č. k. NM-5 C 599/98-133 z 5. októbra 2005, tak ako sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty nemožno zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde to nedovoľuje.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 218/06).

Zo sťažovateľom predloženého rozhodnutia okresného súdu č. k. NM-5 C 599/98-133 z 5. októbra 2005 (tiež to vyplýva aj zo samotnej sťažnosti) ústavný súd zistil, že sťažovateľom napádané rozhodnutie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 29. novembra 2005.

Z uvedeného vyplýva, že od 29. novembra 2005, keď nadobudlo právoplatnosť sťažovateľom napádané rozhodnutie okresného súdu č. k. NM-5 C 599/98-133 z 5. októbra 2005, do 19. októbra 2011, keď sťažnosť sťažovateľa adresovaná ústavnému súdu bola podaná na poštovú prepravu (ústavnému súdu doručená 21. októbra 2011), nepochybne uplynula dvojmesačná lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže však sťažovateľ sťažnosťou podanou ústavnému súdu namieta, že rozhodnutie okresného súdu č. k. NM-5 C 599/98-133 z 5. októbra 2005 mu nebolo doručené a že sa o ňom dozvedel, až keď mu bolo doručené upovedomenie o začatí exekučného konania vedeného súdnym exekútorom Mgr. I. R. pod sp. zn. Ex 9/06 spočívajúceho v nútenom výkone predmetného rozhodnutia okresného súdu (exekučný titul), ústavný súd v záujme predísť prílišnému formalizmu pri posudzovaní sťažnosti zisťoval, kedy bolo predmetné upovedomenie o začatí exekučného konania doručené sťažovateľovi ako povinnému z exekúcie, t. j. kedy sa sťažovateľ dozvedel o existencii exekučného titulu, ktorým bolo napádané súdne rozhodnutie.

Podľa zistenia ústavného súdu upovedomenie o začatí exekučného konania vedeného pod sp. zn. Ex 9/06 bolo sťažovateľovi doručené 17. marca 2006, t. j. týmto okamihom sa najskôr mohol, resp. mal možnosť sťažovateľ dozvedieť o existencii exekučného titulu, ktorým bolo rozhodnutie okresného súdu č. k. NM-5 C 599/98-133 z 5. októbra 2005. Od 17. marca 2006, keď sa sťažovateľ objektívne dozvedel o existencii rozhodnutia okresného súdu č. k. NM-5 C 599/98-133 z 5. októbra 2005, do 19. októbra 2011, keď sťažnosť sťažovateľa adresovaná ústavnému súdu bola podaná na poštovú prepravu (ústavnému súdu doručená 21. októbra 2011), tiež nepochybne uplynula dvojmesačná lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, takže aj v tomto prípade počítania lehoty by bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako oneskorene podanú.

Navyše ústavný súd poznamenáva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. NM-5 C 599/98 bolo začaté na podnet, resp. podaním žaloby samotným sťažovateľom, takže odvolávajúc sa na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“, ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie na ochranu svojich práv, ústavný súd konštatuje, že bolo predovšetkým na sťažovateľovi, ktorý sám inicioval súdny spor, aby tento aj sledoval, resp. sa oň a o jeho priebeh zaujímal (napr. aj tým, že by okresnému súdu oznámil, kde mu môže doručovať písomnosti a pod.). Táto zásada totiž vyžaduje, aby sťažovateľ využil všetky prostriedky, ktoré mu poskytuje zákon, a následne vykonal prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jeho práv.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutie o priznaní úhrady trov konania sú viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júla 2012